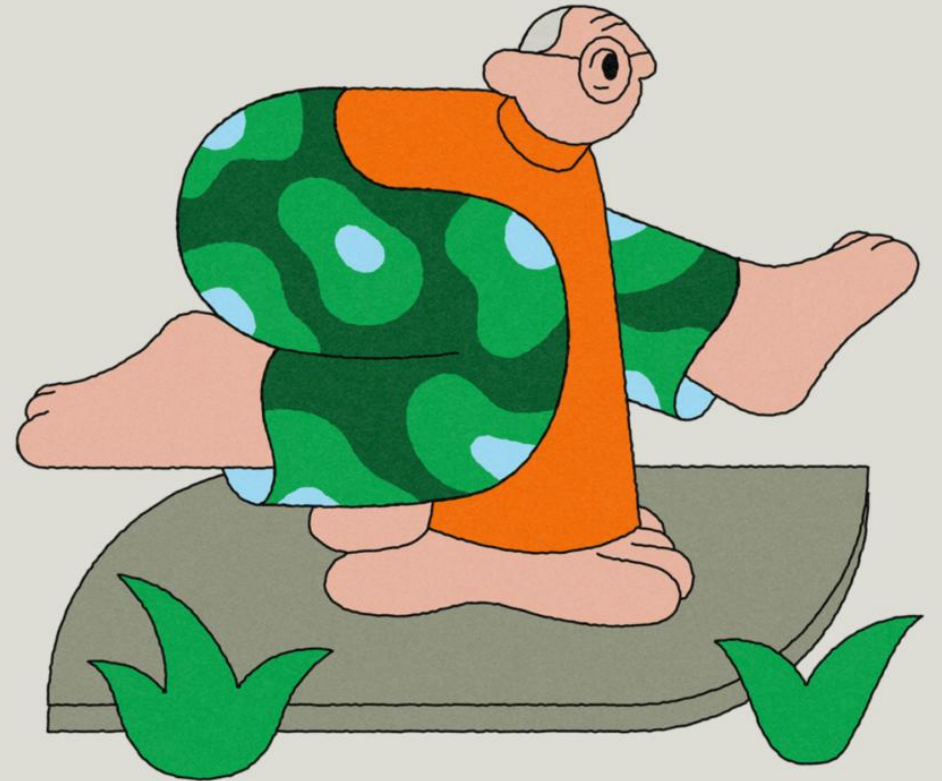

Pensjon for deg født i 1963 og seinere

Medlemsmøte Sola lokallag

Nina Horpestad
Margareth Vatne Rønningsen

13.05.2025
Utdanningsforbundet Rogaland

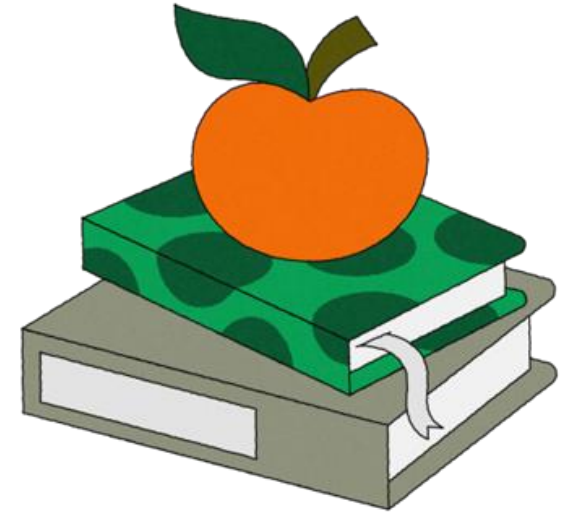
Meny

Bevisstgjøring

Betydningen av arbeid og pensjonsgivende inntekt

Kriterier AFP

Tips

Utdanningsforbundet sine verdier

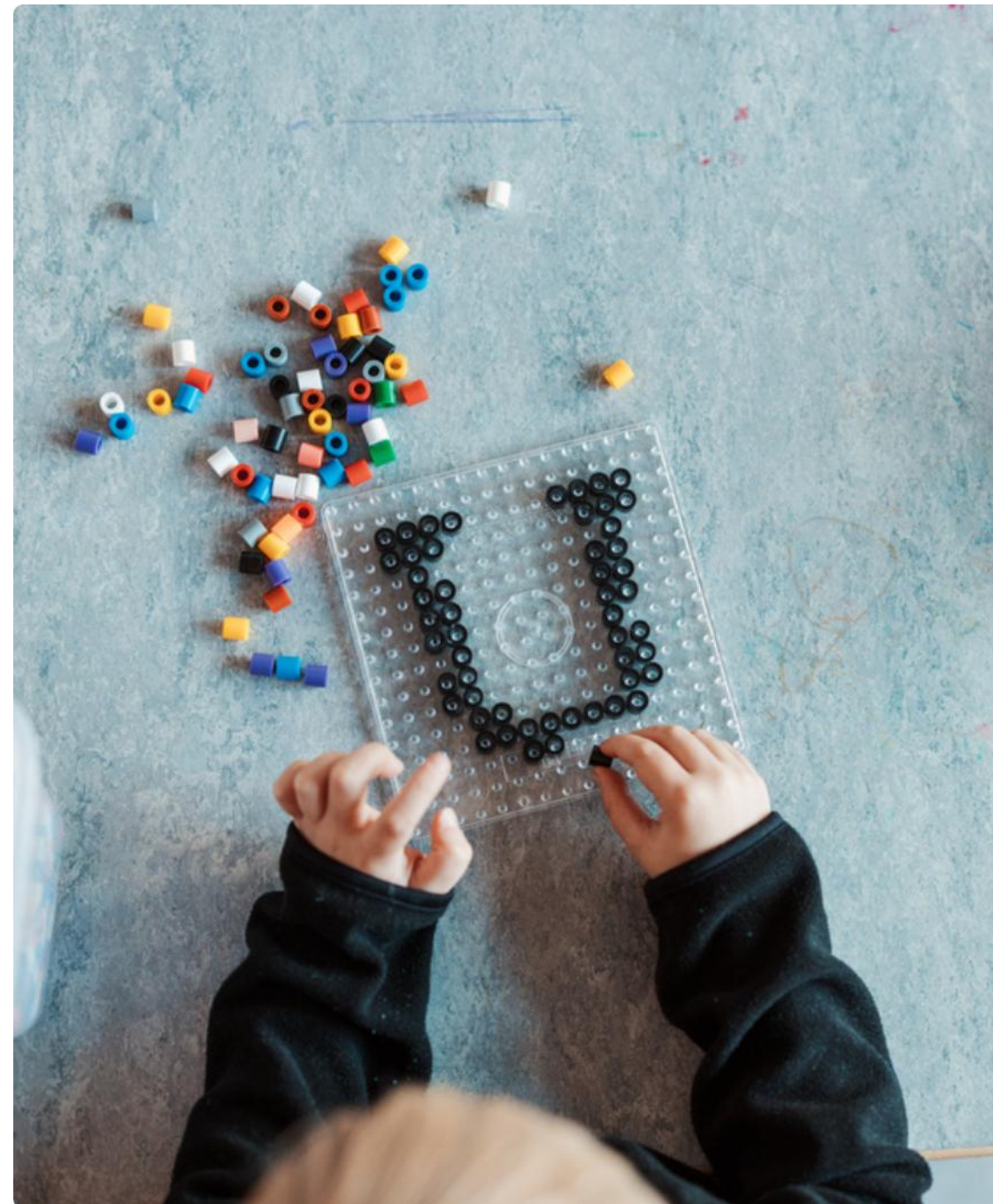
Sterk og solidarisk fagforforening

Tydelig samfunnsaktør

Gode trygge og forutsigbare lønns- og arbeidsvilkår

Gode og forutsigbare pensjonsordninger

Bærekraftig utvikling

5 faktorer som er avgjørende for din pensjon

- Fødselsår
- Arbeidsforhold/Inntekt
- Tjenestepensjonsordning
- Alder når du går av
- Levealdersjustering — beregnet levealder for ditt årskull

Levealdersjustering

Pensjonsutbetalingene skal justeres

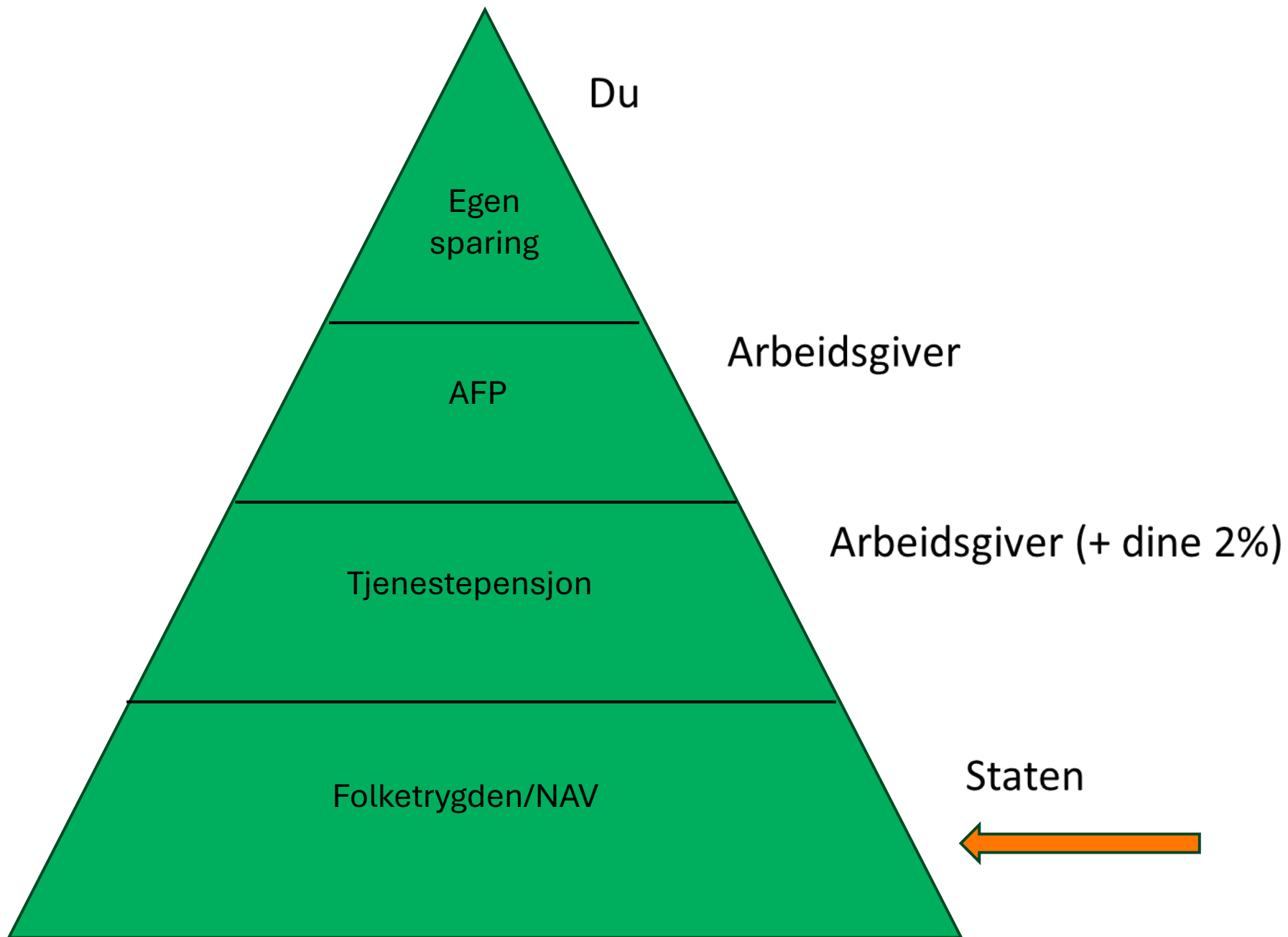
Opptjente pensjonsrettigheter fordeles på antatt gjenlevende år

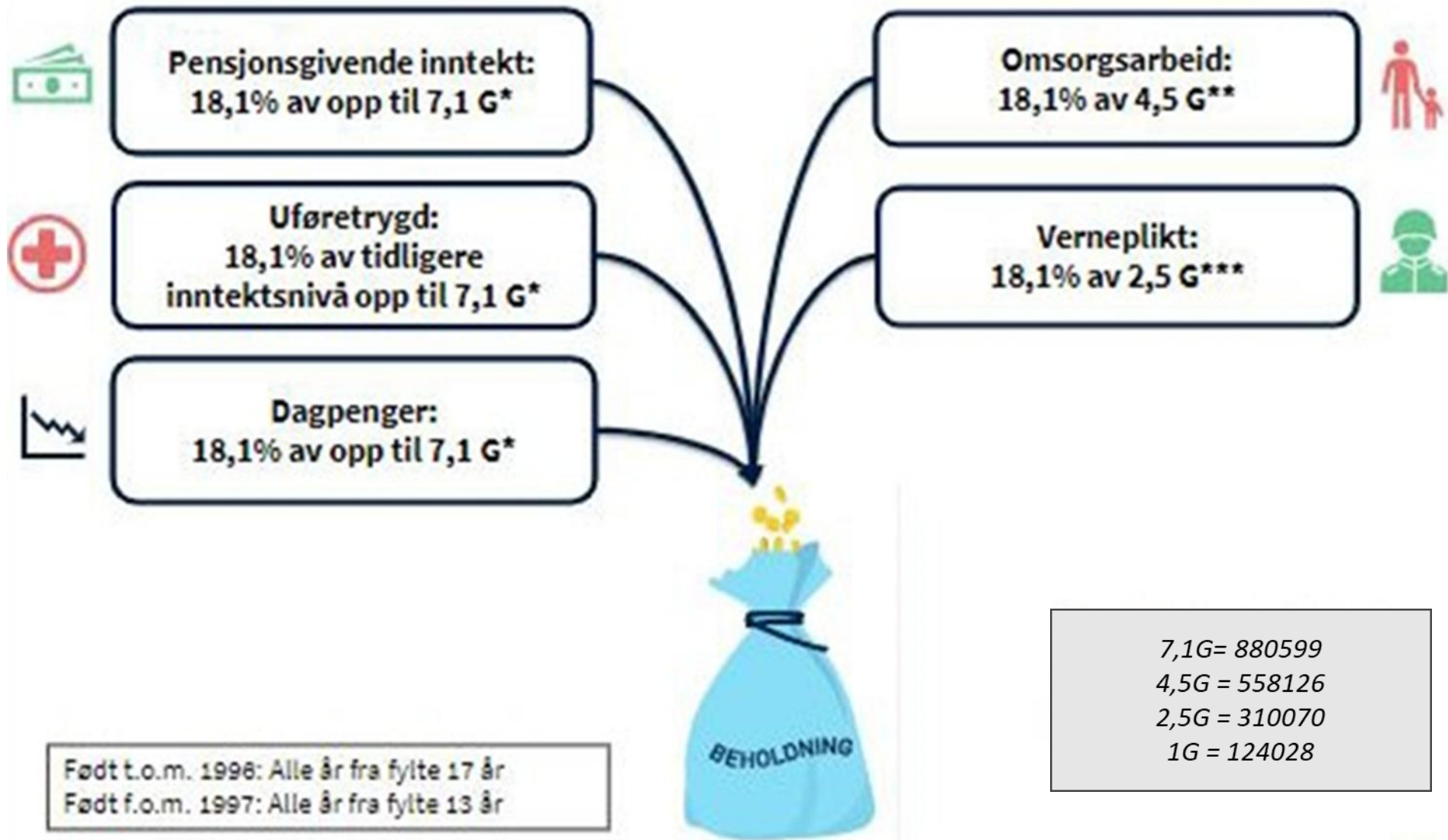
Beregning på antatt levealder for hvert årskull, gjøres ved 61 år

Kan kompenseres ved å stå i jobb etter fylte 67 år

Pensjonsalder	Delingstall	Pensjonsalder	Delingstall
62 år	22,49	69 år	16,80
63 år	21,68	70 år	15,99
64 år	20,87	71 år	15,18
65 år	20,06	72 år	14,37
66 år	19,25	73 år	13,56
67 år	18,43	74 år	12,76
68 år	17,62	75 år	11,97

Illustrasjonsbilde

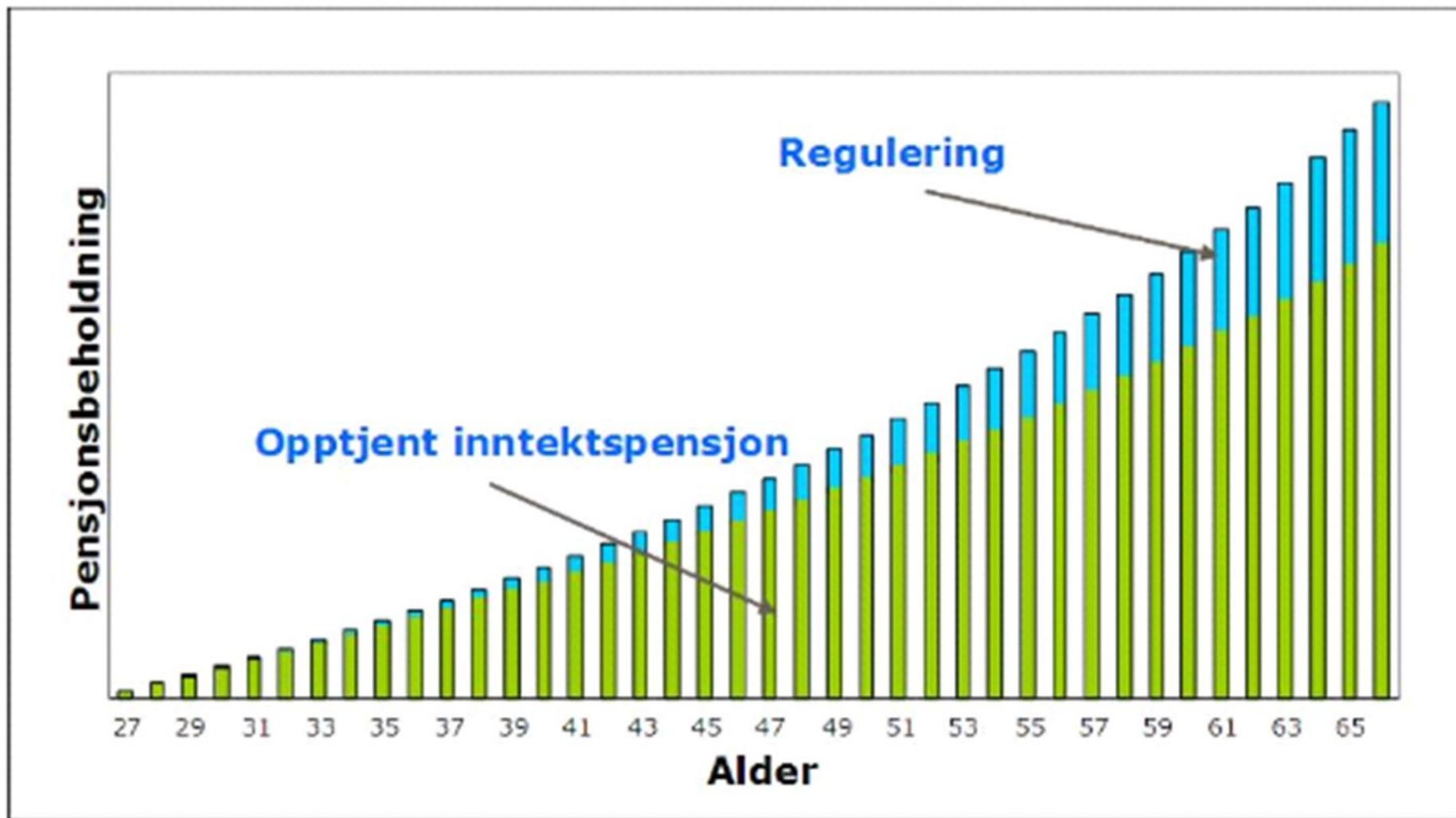
Årlig oppregulering

Beholdningen vokser:

1. Ny penger legges til hvert år
2. Selv beholdningen oppreguleres årlig (såkalte G-reguleringen)

PENSJONSBEHOLDNING - Folketrygden

Kvinner arbeidsmønster - konsekvens for pensjonsopptjeningen

foreldrepengeundersøkelsen (Nav 2022).

- Jobber mer deltid
- Har lavere lønn
- Går av tidligere (Fafo 2014)
- Jobber mer midlertidig enn menn
- Tar ut mer ulønna permisjon
 - I 2008 tok bare 18 prosent av mødrene ulønnet permisjon.
 - I 2017 var andelen 30 prosent.
 - I 2021, altså etter tredelingen, hadde det økt brått til hele 48 prosent.

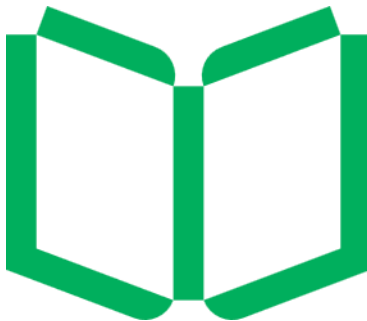
Pensjon — viktig å tenke på tidlig i arbeidslivet

– Vår oppfordring er å snakke om parøkonomien i fredstid og ta nødvendige grep, for det er en mye tøffere oppgave hvis forholdet allerede skranter. Dessverre er det fortsatt slik at kvinner oftere kommer dårligere ut enn menn ved mange av livets vendepunkter. Derfor er det ekstra viktig at kvinner sikrer seg økonomisk uavhengighet, sier banksjefen.

Ådne Digernes

Banksjef i DNB Stavanger

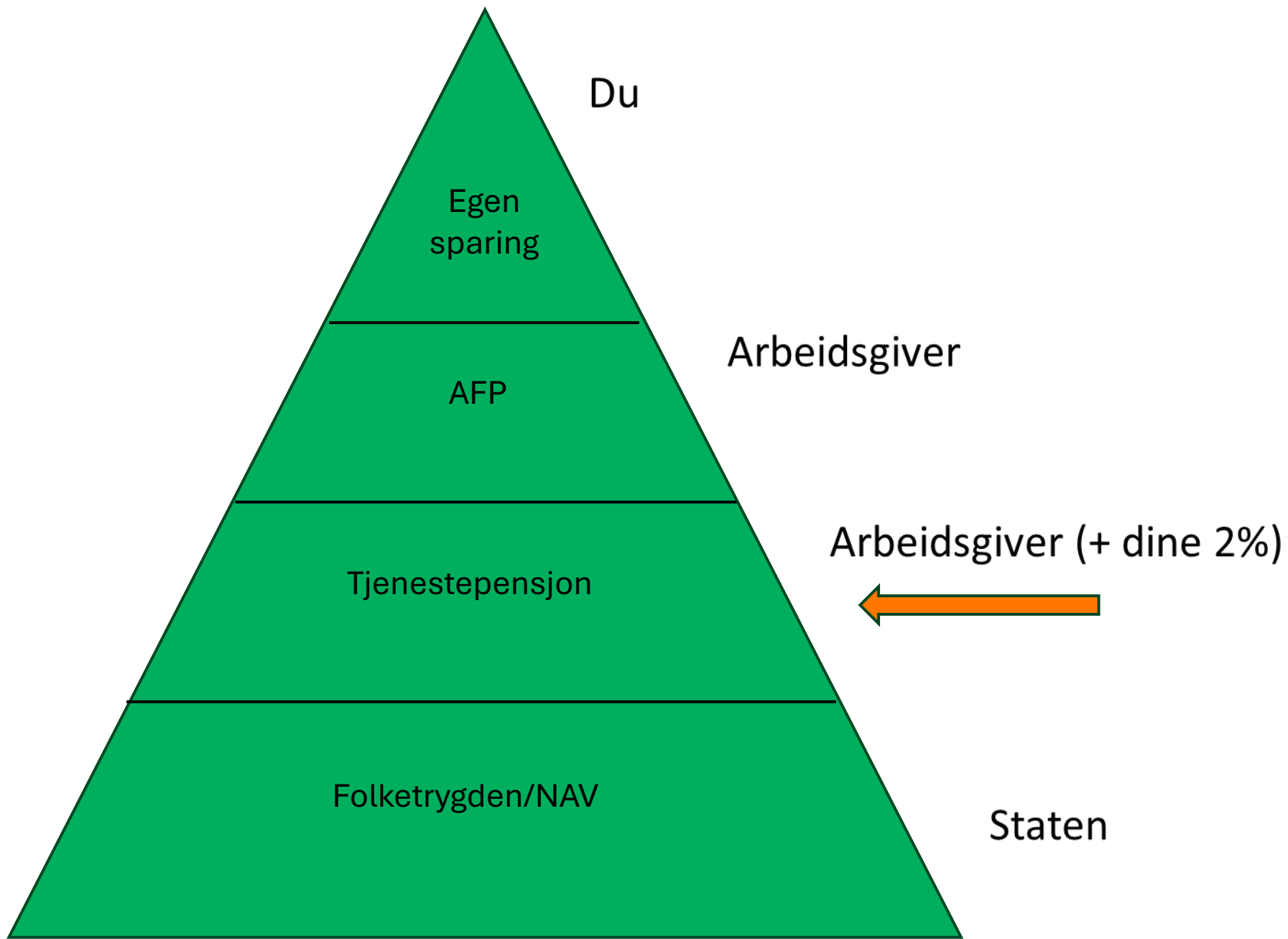
Stavanger Aftenblad
14/4-24

Advokat og forbrukerøkonom Incedursun anbefaler imidlertid samboere å lage slike skriftlige avtaler. Selv om paret stoler på hverandre, kan et brudd bli stygt, påpeker hun. – Husk at hvis den ene i paret jobber redusert eller er hjemmeværende, bør den som er i full jobb kompensere den andre for tapt pensjon. Denne kompensasjon-pensjonen må settes inn på en egen konto, og ektepar må passe på å gjøre denne kontoen til særeie for den som skal ha pensjonssparingen, sier Incedursun.

Derya Incedursun

Advokat og forbrukerøkonom i Nordea

Tjenestepensjon

- Alle bedrifter må ha tjenestepensjon for sine ansatte
- Mesteparten betalt av arbeidsgiver:
 - Privat sektor: 2% - 7%
 - Offentlig sektor: ca 13%
 - Egenandel: 2%
- SPK/KLP/kommunale pensjonskasser/
Forsikringsselskap (f.eks Storebrand)
= tilbydere
- Offentlig
tjenestepensjon/Hybrid/Innskudd

**Obligatorisk
tjenestepensjon**

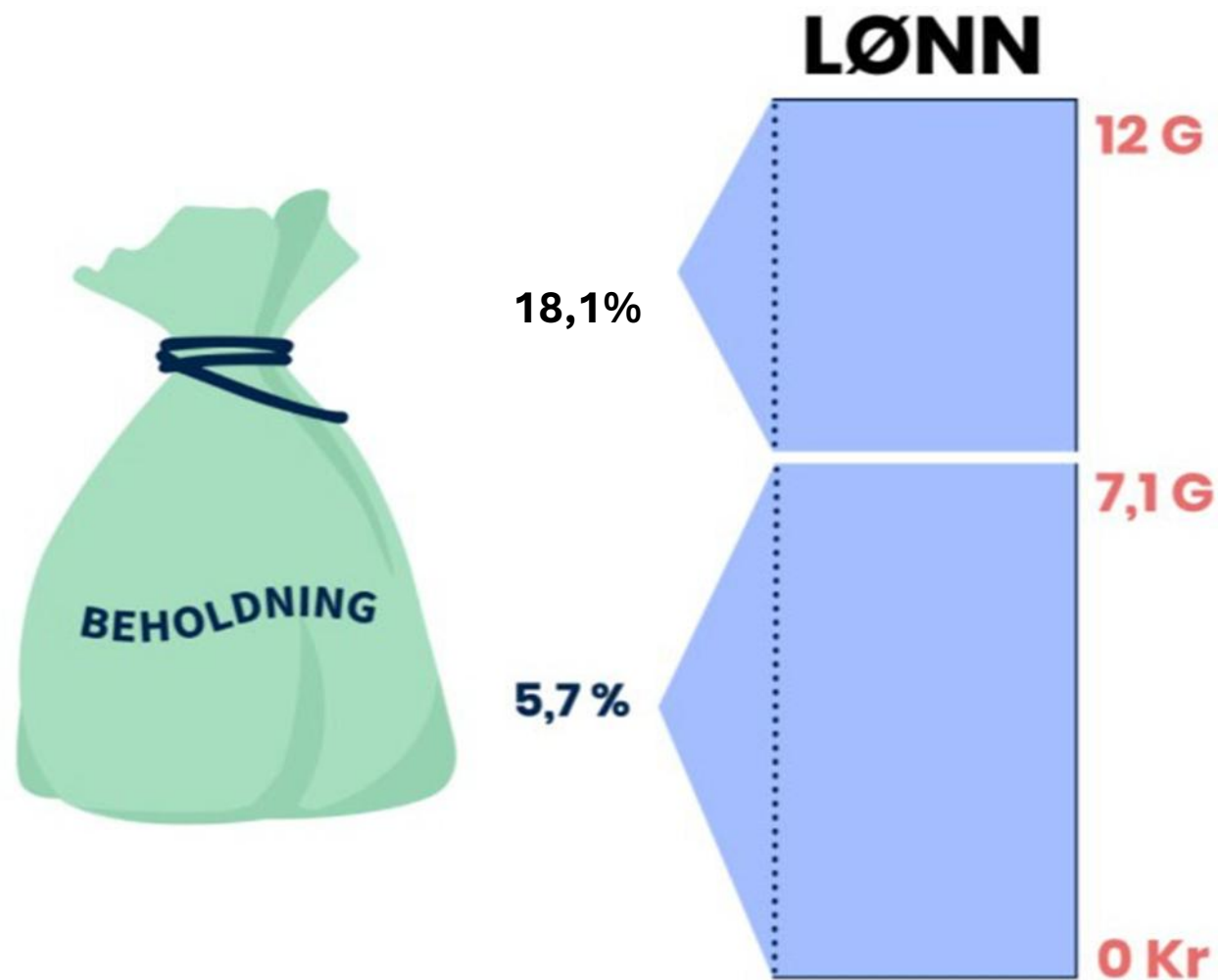

Opptjening av tjenestepensjon

- Påslagsmodell
- Beregnes uavhengig av folketrygden
- Alleårsopptjening 13 - 75 år
- Levealderjusteres
- Livsvarig utbetaling
- Fleksibelt uttak fra fylte 62 år
- Kan fritt kombineres med arbeidsinntekt
- Pensjonen blir høyere jo lenger du jobber
- Solidarisk ordning

Hvordan tjener vi opp til alderspensjon i SPK/KLP?

Tjenestepensjonsordning: Privat sektor - PBL

Hybridpensjon

Hybridpensjon er en blanding av de «gamle» tjenestepensjonsordningene og innskuddspensjon. Hybridordningen fungerer på mange måter som en innskuddspensjon, men er i utgangspunktet en livsvarig og kollektiv ytelse.

Man betaler en årlig premie til et pensjonskollektiv, ikke til seg selv og sine arvinger. Når man dør går kapitalen tilbake til de andre medlemmene av forsikringsordningen.

I hybridpensjonsordningen spares det mer for kvinner enn for menn. Kvinner lever lengre enn menn og henter følgelig mer ut av pensjonskollektivet enn menn. For å kompensere for det betales det i snitt 15-17 % mer i premie for kvinner enn for menn.

I hybrid- og innskuddsordningene tjener man opp til pensjon alle årene man jobber (og er i ordningen) på samme måte som folketrygden.

PBL

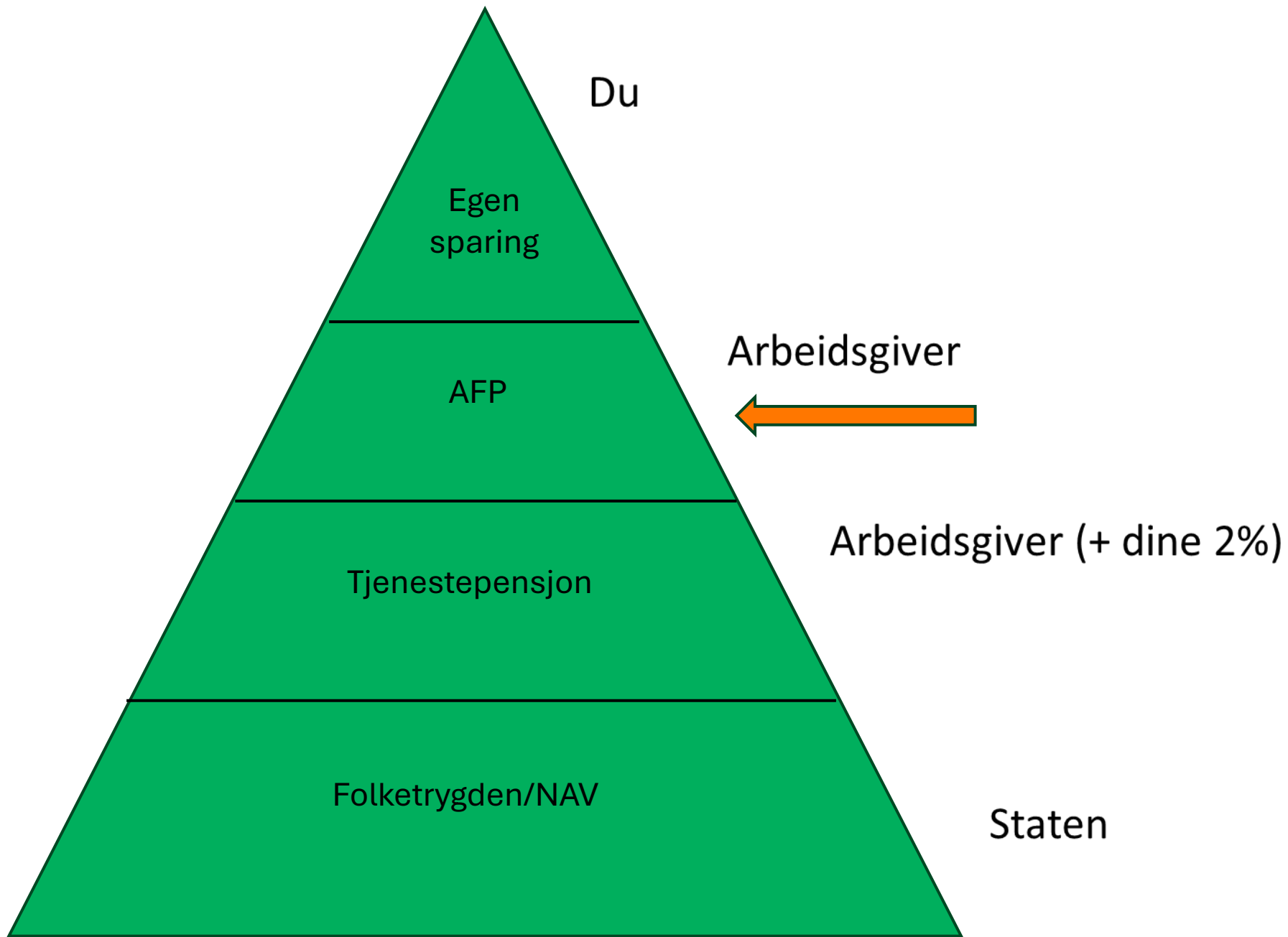
- Maks hybrid med individuelt investeringsvalg.
- Skulle innføre AFP i Fellesordningen 01.01.25, men dette er foreløpig ikke på plass.

Pensjonsrettighetene sikres i tariffavtaler:

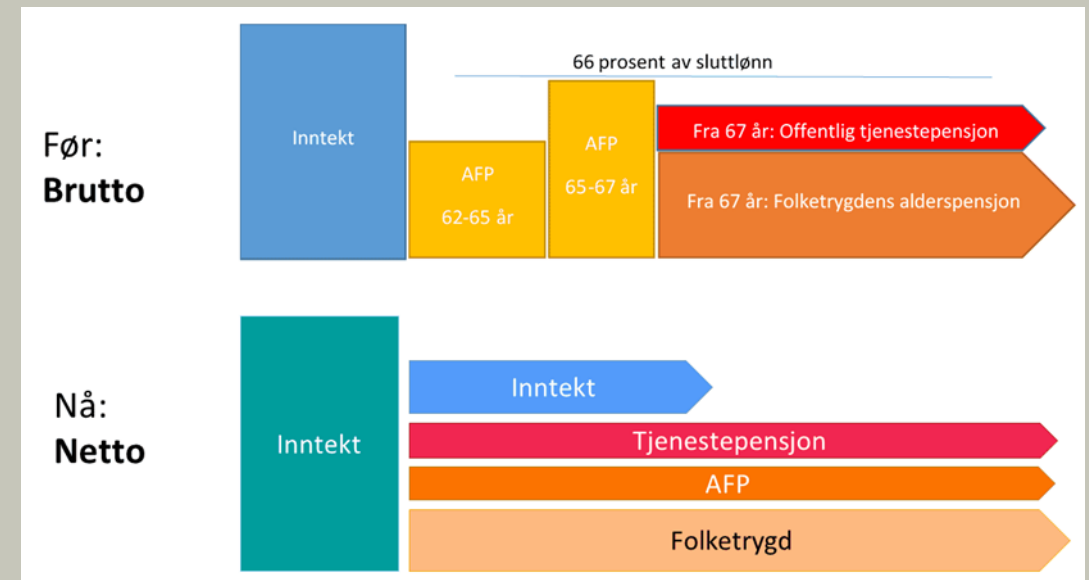
- Opptjening fra første krone og alle år
- Livsvarig pensjonsutbetaling
- Kønnsnøytral - lik for kvinner og menn
- Arbeidsgiver skal dekke alle forvaltningskostnader
- Uføre-, Etterlatte- og barnepensjon
- AFP skal være med i avtalen

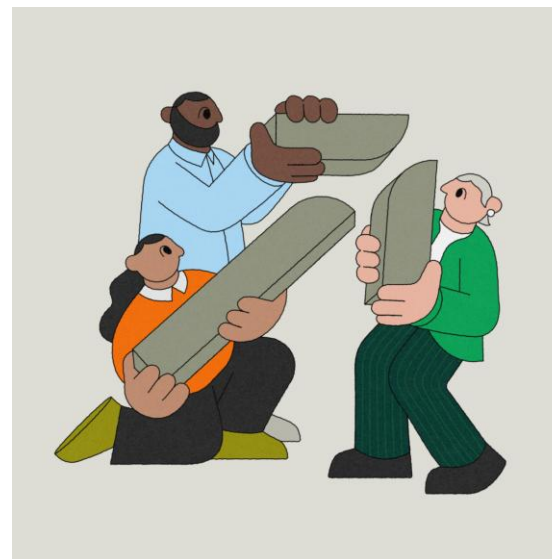
AFP er ikke lenger en AvtalefestetFørtidsPensjon

- Gjelder for årskullene **fra 1963**
- En **påslagsmodell**
- Er en **livsvarig** tilleggspensjon
 - Etter mønster til privat sektor, men livslang
 - Kan tas ut fleksibelt fra 62 år (i tillegg til lønn og/eller alderspensjon fra folketrygd/tjenestepensjon)
 - Levealdersjusteres

Kvalifikasjonskrav for AFP(sammenfallende for privat og offentlig sektor)

- Ved 62 år
 - **Ikke reparerbare**
 - Ansiennitetsperiode –kritisk periode fra fylte 53 år
 - 7 av de siste 9 årene ved fylte 62 år
 - Årskull Kvalifikasjonskrav
 - 1963 3 av 5 siste år
 - 1964 4 av 6 siste år
 - 1965 5 av 7 siste år
 - 1966 6 av 8 siste år
 - Ansatte født i 1967 eller senere har ordinære kvalifikasjonsregler, altså 7 av siste 9 år.
 - Hovedarbeidsforholdet, kan ikke ha annen skattbar inntekt som er høyere enn inntekten fra hovedarbeidsforholdet
 - Min. 20 % stilling
 - **Kan ikke motta uføretrygd fra folketrygden etter fylte 62 år,**
 - **Ikke motta andre ytelser over et visst nivå før 62 år**
- Ved uttakstidspunkt
 - **Reparerbare**
 - Reell arbeidstaker i stilling med offentlig/privat AFP de siste tre årene før uttak
 - Pensjonsgivende årsinntekt på minst 1G på uttakstidspunkt og det forutgående året

Opptjening – Offentlig AFP

Opptjening i perioden 13/17 år og frem til 61 år

- 4,21 % av pensjonsgivende inntekt (fra både offentlig og privat sektor) opp til 7,1 G

Levealdersjusteres ved å dele AFP-beholdningen på folketrygdens delingstall på uttakstidspunktet

Betinget alderspensjon

- Gjelder hvis du ikke kvalifiserer til AFP, hverken i offentlig eller privat sektor
- Kun inntekt fra offentlig sektor som regnes med
- Startet i 2020
- 3 % av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1 G blir satt av
- Kan tas tidligst ut ved fylte 62 år
- livsvarig

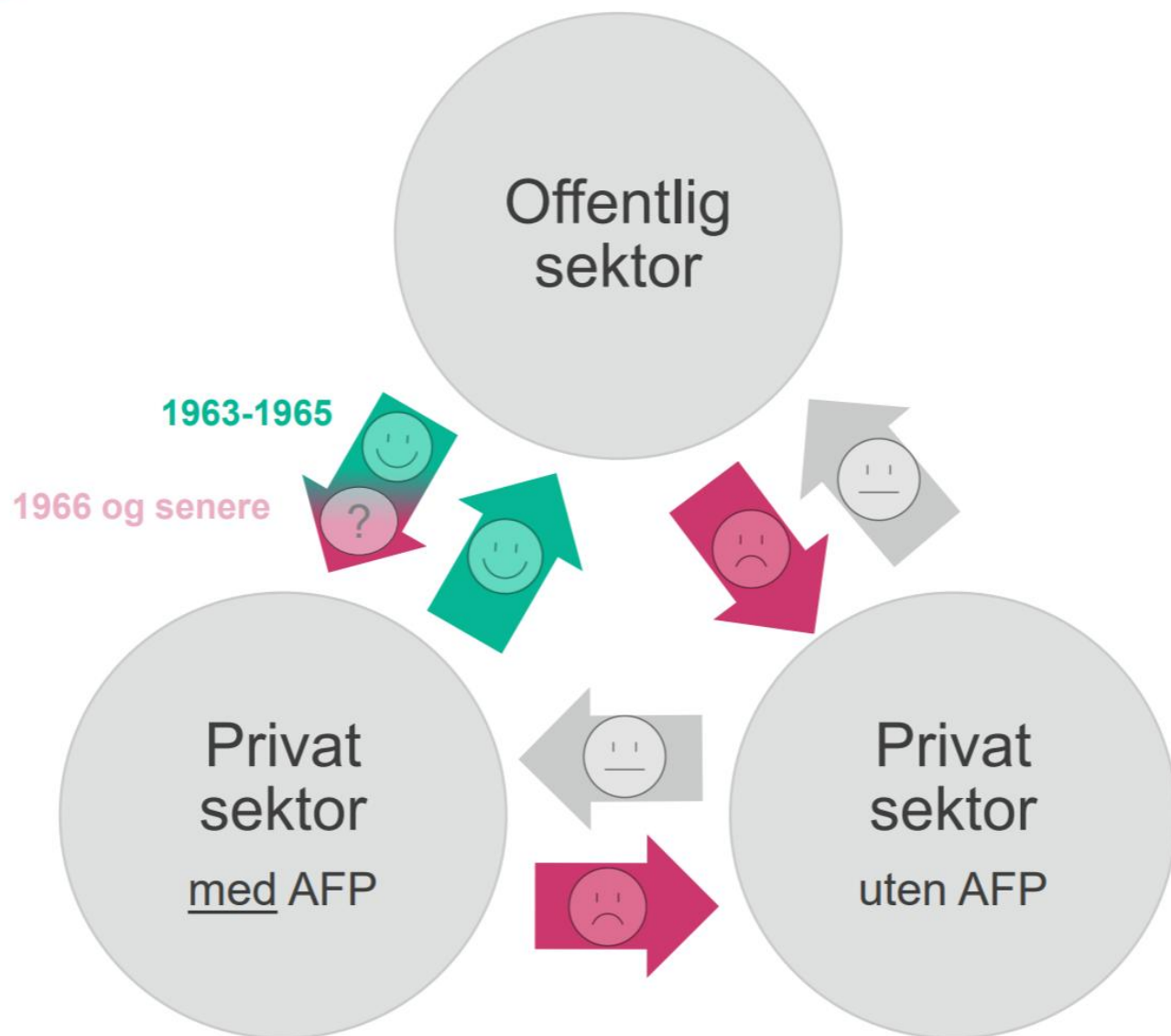
Mobilitet mellom sektorene

- Privat – offentlig
 - Offentlig – privat
 - Virksomhetsoverdragelse
-
- Midlertidig løsning for årskullene 1963 - 1965

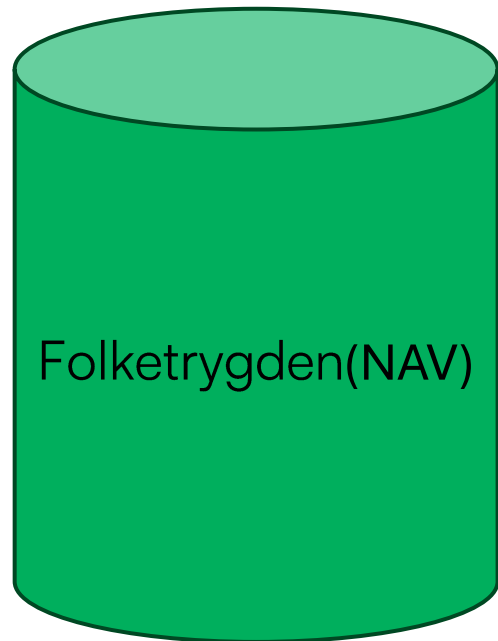

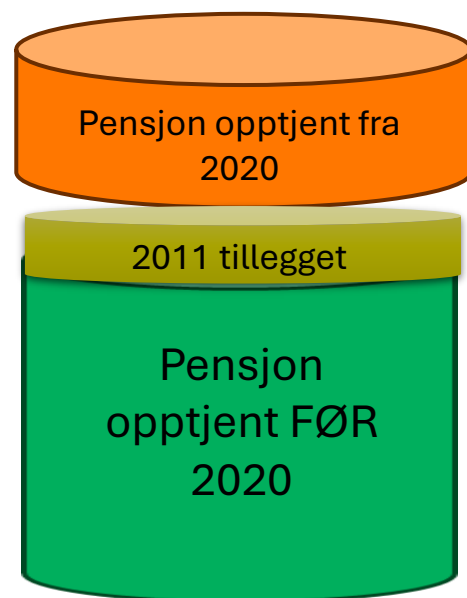
Dilemma: bytte jobb som 55-åring?

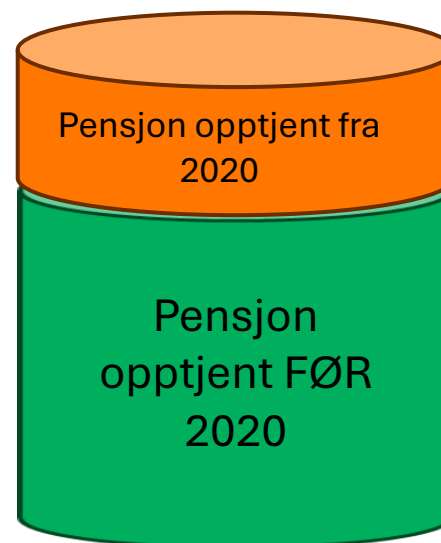
Oppsummert

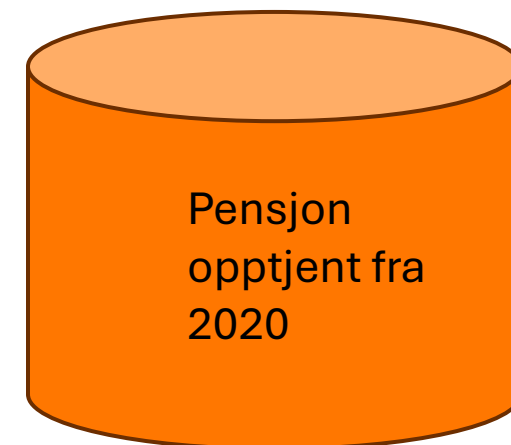
Tjenestepensjon for deg født i 1963 - 1967

Tjenestepensjon for deg født fra 1968

Tjenestepensjon for deg for deg som startet i jobb i 2020

Tips oppsummert

- Følg med på egen pensjons-beholdning
- Spar noe ekstra til pensjon: spesielt ved permisjoner (IPS)
- Tenk grundig gjennom alle veivalg
- Ta kontakt

Informative nettsider:

- www.spk.no
 - Tlf: 02775
 - Egen nettside for lærere: [Lærerne er medlem av Statens pensjonskasse - Statens pensjonskasse \(spk.no\)](http://Lærerne%20er%20medlem%20av%20Statens%20pensjonskasse%20-%20Statens%20pensjonskasse%20(spkn.no))
 - [Pensjonsbloggen » En blogg om pensjon fra Statens pensjonskasse \(spk.no\)](http://Pensjonsbloggen%20»%20En%20blogg%20om%20pensjon%20fra%20Statens%20pensjonskasse%20(spkn.no))
- www.klp.no
 - Tlf: 05554
- [Pensjonist i Utdanningsforbundet — du kan fortsatt være medlem](http://Pensjonist%20i%20Utdanningsforbundet%20—%20du%20kan%20fortsatt%20være%20medlem)
- [Norsk Pensjon - Sjekk din pensjon](http://Norsk%20Pensjon%20-%20Sjekk%20din%20pensjon)
- Fellesordningen for privat AFP: [Privat AFP - afp.no](http://Privat%20AFP%20-%20afp.no)

Pensjon fra KLP

En god pensjon gir økonomisk trygghet. Jobber du i kommune- eller helse-Norge og har offentlig tjenestepensjon i KLP, da har du alderspensjon, AFP, uførepensjon og etterlattepensjon.

PENSJONSBLOGGEN

En blogg om pensjon fra Statens pensjonskasse

Hjem Om bloggen

SAMORDNING FOR DUMMIES

PUBLISERT 2. FEBRUAR 2017 AV SISSEL OLSVIK VAMMERVOLD

f t g +

«Samordning stjeler pengene dine og lar smulene komme deg til gode». «Jeg har aldri blitt så paff som når jeg ble 67 og etter 40 års innbetaling til SPK, så hvor lite jeg fikk beholde etter samordning». Dette er kommentarer vi har fått på tidligere blogginnlegg, og viser at få tema engasjerer mer enn samordning.

La oss ta et skritt tilbake. Hva er samordning?

Forside Pensjonskalkulatorer Pensjonsfilmer Om pensjon Spørsmål og svar Ordliste Om oss

Har du oversikt over din alderspensjon? Det har vi!

Offentlige og private pensjonsleverandører samarbeider for å gi deg bedre oversikt.

Dine samlede pensjonsrettigheter kan komme fra:

- Folketrygden
- Offentlig tjenestepensjon
- Privat tjenestepensjon (OTF)
- Avtalefestet pensjon (AFP)
- Individuelle andre pensjonsordninger

 Pensjonskalkulatorer

Nytt fra 1.1.2025 fra SPK og KLP

Ta ut AFP når du blir 62 eller vente? —
Pensjonsbloggen

Når er det smartest å ta ut pensjon og hva lønner
seg? — Pensjonsbloggen

Dette er nytt innen pensjon i år - KLP.no

Du kan tenke på AFP-en, tjenestepensjonen og aldertrygden din som ei kake. Jo tidligere du begynner å spise av kaka, jo flere kakestykker må kaka deles opp i. Jo lenger du venter, jo større blir stykkene du kan meske deg med. Foto: iStock

Vente eller ta ut pensjon ved fylte 62 år?

Økonomi

AFP-vekst: Flere jobber fullt og tar ut pensjon

79.000 personer mellom 62 og 67 år mottar nå alderspensjon. Fem ganger så mange som for fire år siden velger å kombinere arbeid og pensjon.

Tom Andre Brubak har agentur på maskiner som er brukt i blant annet forskning, og reiser ofte rundt til kunder som trenger service. - Etter hvert må jeg finne noen som vil ta over, men foreløpig liker jeg å være på farten, sier Brubak. Foto: Ingar Storfjell

Ifølge Knut Dyre Haug, pensjonsøkonom i Storebrand, vil pensjonen bli redusert med rundt seks prosent for hvert år du fremskynder pensjonsuttaket. - **Å ta ut pensjon fra 62 istedenfor 67, vil altså gi deg omtrent 30 prosent lavere årlig pensjon hvert år. Resten av livet, sier Dyre Haug.**

- Vårt hovedråd for å få en best mulig pensjon er å stå i arbeid så lenge du kan. Og vent med å ta ut pensjon til du slutter å jobbe, sier Dyre Haug.

Toppskatt på pensjonen

Tom Andre Brubak har ikke tenkt å sløse bort pensjonspengene han får utbetalt. Hver måned sparer han dem på en konto til han skal slutte å jobbe. Da han valgte å ta ut pensjon, hadde han imidlertid ikke tatt med i beregningen at han må betale toppskatt, fordi han både mottar full lønn og pensjon.

Uførefella — hva menes egentlig med det?

- Uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger (AAP) beregnes ut fra lønn.
- Kan føre til lavere inntekt/pensjon i fremtiden
- Nav beregner en eventuelt uføreytelse fra den lønnen du hadde på søknadstidspunktet for uføretrygd
- Snakk med legen!
- Ta kontakt med tjenstepensjonsordningen din og søk råd og veiledning FØRST!
 - Husk behandlingstid hos NAV/pensjonskassen

«Uførefella»: - Frykter for livet

Maria føler hun blir tvunget til å jobbe fulltid ett år etter at hun fikk hjerteinfarkt. Hvis ikke vil hun bli rammet av «uførefella».

LIVREDD: Maria Kiland-Langeland har vært gjennom brystkreft og hjerteinfarkt. Nå må hun utsette seg for større arbeidsmengde enn hun takler - for å få det hun mener hun fortjener. Foto: Sondre Transeth

Kontaktinformasjon:

Utdanningsforbundet Rogaland

Epost:

rogaland@utdanningsforbundet.no

Tlf: 23 13 85 00

Takk for oss

Margareth og Nina

